Ilmastovuosikertomus 2026

Maa- ja metsätalousvaliokunta 8.9.2026

RAISA MÄKIPÄÄ, Ilmastopaneelin varapuheenjohtaja
Tutkimusprofessori, Luonnonvarakeskus

SUOMEN ILMASTOPANEELI

Maankäyttösektorin toimettomuus estää tavoitteiden saavuttamisen

- MISU ja metsien kasvupaketin toimet ovat riittämättömiä. Maankäyttösektorilla on kuitenkin paljon hyödyntämätöntä potentiaalia:
  - Päästövähennystoimia ovat mm. metsien kasvatustiheyden optimointi ja kiertoajan pidentäminen, turvemaapeltojen vettäminen soveltuvin osin, metsäkadon hillintä, kangasmaiden typpilannoitus, tuhkalannoitus, säästöpuumäärän lisääminen ja jatkuvapeitteinen kasvatus siihen soveltuvissa metsissä.
  - Päästövähennysten lisäksi kotimaiset toimet ja investointituet parantavat maatalouden kannattavuutta, luovat työpaikkoja koneurakoitsijoille ja suunnittelijoille sekä mahdollistavat metsien kestävän hyödyntämisen
- Jotta velvoitteet saadaan täytettyä ja hiilineutraalius saavutetaan, myös hakkuita on maltillistettava (Ilmastopaneeli 2025)
  - Erityisesti energiaksi menevän ainespuun määrää tulisi vähentää esimerkiksi biomassan polton CO_2-verolla.
  - Metsänhoitosuositusten mukainen metsänhoito lisäisi metsien hiilinielua ja olisi metsänomistajalle taloudellisesti kannattavaa.
  - Vuosittainen hakkuutaso on merkittävin nettonieluun vaikuttava asia. Jos vuosittaiset hakkuut vähentyisivät noin 62 milj. m^3:iin Suomi voisi saavuttaa velvoitteensa vuonna 2030.

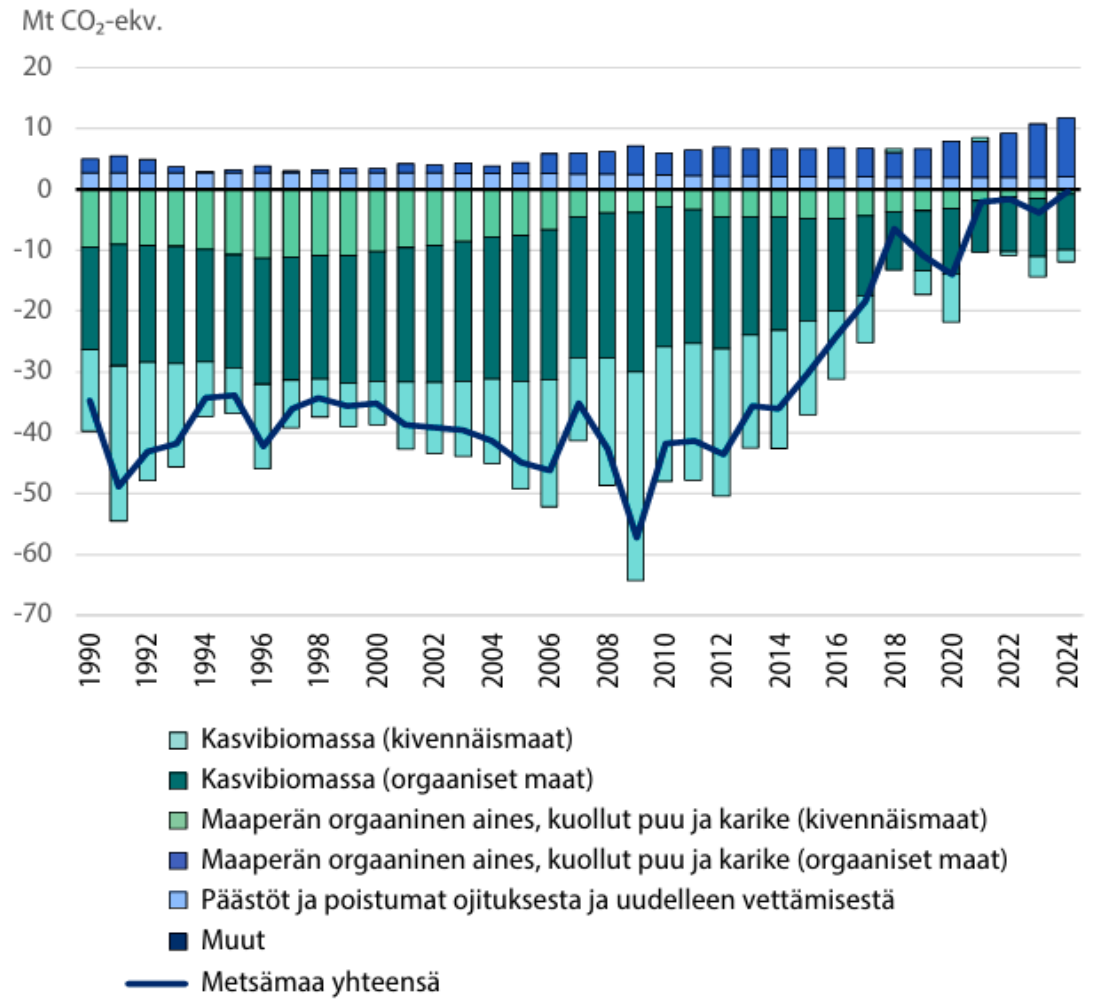

Kuva 1. Metsien päästöt (+) ja hiilinielu (-). *Lähde: Tilastokeskus ja Ilmastovuosikertomus 2026*

Maatalouden päästöt vähenevät hitaasti

- Maatalous on taakanjakosektorin toiseksi suurin päästölähde. Sektorin velvoitteen 50 prosentin vähennyksen v. 2005 tasosta v. 2030 mennessä täyttämiseen liittyy epävarmuutta:
  - Kaikkia toimia ei ole toimeenpantu ja rahoitus on epävarmaa.
  - Etenkin turvepelloilla suuria päästövähennysmahdollisuuksia (niiden N_2O ja CH_4 päästöt raportoidaan taakanjakosektorilla).
- Suoraan lannoituksesta ja kotieläimistä lähtevät metaani- ja dityppioksidipäästöt ovat vähentyneet viimeisten kahden vuoden aikana, mutta edelleen hyvin hitaasti
  - Päästökehitystä olisi mahdollista nopeuttaa lisätoimilla ilman, että ruoantuotanto vähenee: täsmäviljely, typensitojakasvit, satoisammat kasvilajikkeet, lannankäsittely ja turvepeltojen toimenpiteet
  - Päästövähennysten lisäksi typen käyttö tehostuisi, lannoiteomavaraisuus vahvistuisi ja maatilojen talous paranisi

Mitä paremmin hillinnässä ja sopeutumisessa onnistutaan, sitä vähemmän kustannuksia sekä haittaa ihmisille ja luonnolle

- Ilmastonmuutos etenee nopeasti ja sen vaikutukset näkyvät Suomessakin jo nyt
  - Sopeutumissuunnitelmassa on esitetty tavoitteita, mutta tarvitaan selkeämpää yhteenvetoa nykyisestä tilanteesta, sopeutumisen toimeenpanosta ja rahoituksesta.
  - Maa- ja metsätaloudessa on mahdollista yhdistää sopeutumisen hyötyjä ja hillintää erityisesti vesienhallinnan keinoin

- Politiikkajohdonmukaisuus on ilmastopolitiikan uskottavuuden, kustannustehokkuuden ja vaikuttavuuden edellytys
  - Ilmastopolitiikan suunnittelun tukena on oltava ajantasaiset skenaariot. Ilmastovuosikertomuksen pohjana olevassa skenaariossa metsien kasvua on yliarvioitu.

Kiitos!

RAISA MÄKIPÄÄ
raisa.makipaa@luke.fi

ILMASTOPANEELI
info@ilmastopaneeli.fi